

РЕЦЕНЗІЯ

**доктора юридичних наук, професора Золотарьової Наталії Іванівні
на дисертацію Вигівської Ірини Андріївни на тему «Адміністративно-
правовий механізм реалізації кадрових процедур в органах Національної
поліції», подану на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08
«Право» за спеціальністю 081 «Право»**

Актуальність теми дослідження. Національна поліція України відіграє ключову роль у реалізації державної політики, спрямованої на забезпечення публічної безпеки й порядку, захист прав і свобод людини, боротьбу зі злочинністю та надання поліцейських послуг. Вона безпосередньо впливає на повсякденне життя суспільства, оскільки її діяльність охоплює широкий спектр завдань, від попередження загроз публічному порядку до реалізації основоположного принципу безпеки як однієї з головних суспільних цінностей. Поліція формує реальне сприйняття громадянами держави, рівень законності, ефективність влади та справедливості її дій. Отже, якість роботи поліції є показником загального рівня дієвості всієї правоохоронної системи України.

Один із ключових елементів, що впливає на ефективність діяльності Національної поліції України, це зростаючі суспільні очікування щодо доброчесності та професіоналізму поліцейських органів. У таких умовах будь-які внутрішньоорганізаційні недоліки, особливо у сфері кадрового адміністрування, стають системно важливими й впливають на якість виконання поліцією її основних функцій, стан службової дисципліни, стабільність кадрового складу та авторитет поліції в суспільстві.

Ефективність роботи Національної поліції України значною мірою визначається високими суспільними очікуваннями щодо доброчесності та професіоналізму її співробітників. У таких умовах будь-які внутрішні недоліки, особливо в кадровому адмініструванні, стають системними проблемами, які впливають на якість виконання основних функцій поліції. Це також позначається на службовій дисципліні, стабільності кадрового складу і загальному авторитеті поліції в суспільстві.

Викладені аргументи переконують в актуальності дисертаційного дослідження Вигівської Ірини Андріївни на тему «Адміністративно-правовий механізм реалізації кадрових процедур в органах Національної поліції».

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження узгоджено з положеннями Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, ратифікованої Законом України від 16 вересня 2014 року; виконано відповідно до Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року, затверджених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019; Національної стратегії у сфері прав людини, затвердженої Указом Президента України від 24 березня 2021 року № 119/2021; Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки, ухваленого Указом Президента України від 11 травня 2023 року № 273/2023; Стратегії національної безпеки України «Безпека людини – безпека країни», затвердженої Указом Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020; Стратегії воєнної безпеки України «Воєнна безпека – всеохоплююча оборона», затвердженої Указом Президента України від 25 березня 2021 року № 121/2021; Стратегії кібербезпеки України «Безпечний кіберпростір – запорука успішного розвитку країни», затвердженої Указом Президента України від 26 серпня 2021 року № 447/2021 та відповідає основним напрямам наукових досліджень Національної академії внутрішніх справ на 2021–2024 роки, схвалених Вченою радою НАВС 21 грудня 2020 року (протокол № 23).

Наукова новизна одержаних результатів. Рецензована робота є новітнім комплексним дослідженням загальної характеристики та спеціальних особливостей адміністративно-правового механізму реалізації кадрових процедур в органах Національної поліції, у результаті якого сформовано критерії ефективності кадрових процедур і напрями вдосконалення кадрової політики органів Національної поліції України.

Автором було визначено адміністративно-правову природу відносин у сфері проходження служби в органах Національної поліції України та

здійснено аналіз особливості адміністративно-правового статусу суб'єктів кадрової роботи в органах Національної поліції.

У роботі розкрито новітнє поняття кадрових процедур в органах Національної поліції як ключових процесуально-правових механізмів якісного, оптимального й стійкого кадрового забезпечення та внутрішнього управління персоналом, через які матеріальні норми про службу, статус поліцейського й вимоги до професійної придатності набувають реального практичного втілення управлінські рішення;

За результатами проведеного дослідження сформовано низку наукових положень та надано обґрунтовані рекомендації стосовно оптимізації та вдосконалення чинного законодавства у відповідній сфері.

Крім того, в роботі схарактеризовано сутність кадрових процедур добору та прийняття на службу в органи Національної поліції України, кадрових процедур переміщення по службі в органах Національної поліції, професійне навчання поліцейських як кадрову процедуру, а також виокремлено кадрові процедури припинення служби в органах Національної поліції.

Водночас, виокремлено групи нормативно-правових актів, які визначають адміністративно-правовий механізм реалізації кадрових процедур в органах Національної поліції та сформульовано пропозиції щодо внесення змін до деяких з них.

Обґрунтовано ефективність реалізації кадрових процедур в органах та підрозділах Національної поліції України, як комплексну оціночну правоуправлінську категорію, що відображає ступінь досягнення цілей кадрового забезпечення в органах Національної поліції шляхом законного, своєчасного, послідовного, обґрунтованого й організаційно належного здійснення кадрових процедур, за якого забезпечується формування, збереження, розвиток і раціональне використання кадрового потенціалу, а також досягається оптимальне співвідношення між отриманими результатами, якістю кадрових рішень та витраченими ресурсами.

Наведене свідчить, що винесені на захист положення, висновки та пропозиції є вагомим для розвитку науки адміністративного права і процесу.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що вони становлять як науково-теоретичний, так і практичний інтерес та можуть бути використані у:

- *науково-дослідній сфері* – для формування теоретико-практичних концепцій функціонування правоохоронної системи України (акт Національної академії внутрішніх справ від 23 квітня 2026 року № 117-НД);

- *законотворчій діяльності* – для вдосконалення положень чинного законодавства України у сфері кадрового забезпечення поліцейської діяльності;

- *правозастосовній сфері* – для підвищення ефективності практичної діяльності органів і підрозділів Національної поліції України, уповноважених на реалізацію кадрових процедур (акт Департаменту кадрового забезпечення Національної поліції України від 09 червня 2026 року № 57525/06);

- *освітньому процесі* – для підготовки й оновлення навчально-методичних матеріалів, підручників, навчальних посібників і практичних завдань з дисциплін «Адміністративне право», «Актуальні проблеми поліцейської діяльності», «Кадровий менеджмент та сучасні технології роботи з персоналом», «Організаційно правові питання публічної служби в Україні», «Поліцейська діяльність», «Публічна служба», «Публічне адміністрування», «Управління в правоохоронних органах» (акт Національної академії внутрішніх справ від 23 квітня 2026 року № 116-ОП).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій. На підставі проведеного аналізу змісту анотації, тексту дисертації та наукових публікацій дисертантки є всі підстави констатувати про високий рівень наукової обґрунтованості та достовірності одержаних результатів. Сформульовані у дослідженні наукові положення, висновки та пропозиції повністю співпадають із визначеною метою, завданнями роботи і характеризуються належною аргументацією. Досягнення визначених результатів стало можливим завдяки репрезентативній емпіричній та нормативно-правовій джерельній базі, а також оптимальному вибору методології дослідження.

Наукова обґрунтованість та достовірність положень дисертації є наслідком цілеспрямованого вибору та застосування сучасних методів наукового пізнання, які органічно впливають із сутності та специфіки предмета дослідження. Такий методологічний підхід гарантує валідність отриманих наукових результатів та обґрунтованість сформованих висновків.

Характеристика основних положень роботи. Дисертація Вигівської Ірини Андріївни є самостійною науковою роботою яка не викликає суттєвих зауважень. Отримані автором наукові результати є логічно послідовними та належним чином аргументованими. Дисертація складається з анотацій (українською та англійською мовами). Основні теоретичні положення та розробки, які характеризують наукову новизну дослідження, теоретичне та практичне значення його результатів одержані дисертантом особисто. Дисертація складається з анотації, вступу, трьох розділів, що містять дев'ять підрозділів, висновків, списку використаних джерел і двох додатків. У вступі вдало визначено актуальність обраної теми, визначено мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження, використані для цього методи дослідження, розкрито наукову новизну та практичну значущість отриманих результатів, подано відомості щодо апробації отриманих результатів та їх впровадження у освітній процес та практичну діяльність органів та підрозділів Національної поліції України.

Дисертація сприймається легко, викликає зацікавленість досліджуваною проблематикою. Загалом, дослідження відповідає встановленим вимогам та виконане у академічному стилі державною мовою.

Повнота викладу наукових положень наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації. Основні положення та висновки дослідження, сформульовані в дисертації, відображено в 9 наукових публікаціях, серед яких шість статей – у журналах, включених МОН України до переліку наукових фахових видань з юридичних наук, а також трьох тез доповідей на науково-практичних конференціях. Вищевказане дозволяє стверджувати, що представлена на рецензування дисертація є самостійним,

завершеним науковим дослідженням, результати якого у достатній мірі опубліковані та мають значення для розвитку вітчизняної науки і практики.

Дані про відсутність текстових запозичень та порушення академічної доброчесності. За результатами детального вивчення тексту рецензованої роботи не виявлено фактів текстових запозичень без належного цитування джерел або інших порушень принципів академічної доброчесності.

Зауваження щодо змісту дисертації. Загалом відзначаючи логічну структуру та послідовність викладу дослідження, а також наукові досягнення дисертанта, вважаємо за потрібне акцентувати увагу на деяких положеннях роботи, що мають дискусійний характер.

1. Обґрунтовуючи необхідність запровадження «електронного кадрового досьє» поліцейського та цифрової фіксації процедур (стор. 193), авторка посилається на вимоги Закону України «Про захист персональних даних». Водночас, враховуючи наведені у вступі виклики у сфері кібербезпеки (стор. 18), доцільно було б ширше розкрити адміністративно-правові гарантії захисту такої інформації від несанкціонованого доступу з боку агресора, оскільки витік кадрових даних поліцейських в умовах війни становить пряму загрозу національній безпеці.

2. У своїй роботі (підрозділ 2.4) здобувачка розглядає кадрові процедури припинення служби в органах Національної поліції, серед яких вказує на звільнення зі служби в поліції як дисциплінарне стягнення. Однак вказане дисциплінарне стягнення розглядається у роботі досить стисло. Унаслідок цього виникає необхідність більш детальної конкретизації наукової позиції дисертантки щодо процедури застосування цього стягнення, а саме строків та наслідків застосування.

3. У підрозділі 3.1 здобувачка пропонує систему критеріїв ефективності кадрових процедур, де серед іншого виокремлено критерій резильєнтності кадрового складу (стор. 173). Проте авторка не деталізує ієрархію цих критеріїв у період дії правового режиму воєнного стану. Потребує уточнення позиція дисертантки: чи має критерій резильєнтності (здатності системи адаптуватися

до викликів) пріоритетне значення над ресурсно-економічним критерієм при прийнятті термінових управлінських рішень в умовах бойових дій?

Варто вказати, що наведені зауваження носять дискусійний характер і не впливають на загальну позитивну оцінку дисертації.

Загальний висновок щодо відповідності дисертації встановленим вимогам. Дисертація Вигівської Ірини Андріївни на тему «Адміністративно-правовий механізм реалізації кадрових процедур в органах Національної поліції» є самостійною, завершеною науковою працею, що містить нові обґрунтовані та аргументовані результати, які у своїй сукупності є значимими для розвитку доктринальних основ публічного адміністрування. Дисертаційна робота на тему «Адміністративно-правовий механізм реалізації кадрових процедур в органах Національної поліції» відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2016 року № 261 (зі змінами та доповненнями), наказу МОН України від 12 січня 2017 року № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (зі змінами та доповненнями) і Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44), а її автор Вигівська Іринія Андріївна заслуговує на присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

РЕЦЕНЗЕНТ:

професор кафедри поліцейської діяльності
Національної академії внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор

Наталія ЗОЛОТАРЬОВА

Підпис засвідчую:

проректор

Національної академії внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор

Олег ТАРАСЕНКО